

کتاب «فلسفه جغرافیای سیاسی» به نویسندگی دکتر محمود واثق و دکتر احمد محمدی در 524 صفحه توسط انتشارات دانشگاه تهران در سال 1398 با قیمت 67000 تومان به چاپ رسیده است که ذیلاً به شرح مختصری از محتوای این اثر می پردازیم:

علم جغرافیا بنا به ماهیت کارکردی خود، همواره در طول تاریخ موقعیتی کاربردی داشته و در برنامه ریزی های مختلف سیاسی، اقتصادی، امنیتی و... استفاده شده است. نتیجتاً مستقیم غلبه رویکرد عملی و کاربردی در این رشته، این بوده است که به پژوهش های مرتبط با ساختار و ماهیت نظری و فلسفی رشته جغرافیا به طور عام و شاخه های فرعی آن از جمله جغرافیای سیاسی، کم توجهی شود. بیشتر آثار نوشته شده در زمینه ماهیت و فلسفه جغرافیا نیز اغلب با رویکرد «تاریخی-تحلیلی» به سیر اندیشه ها و مکاتب مختلف جغرافیایی پرداخته اند نه ریشه های فلسفی آن. به همین دلیل، این رشته از علم بشری با فقر و خلأ مزمن فلسفی مواجه است. این وضعیت به ویژه در کشور ما با فقر مضاعفی مواجه است. بر این اساس، مسئله و دغدغه نگارندگان کتاب، کندوکاو در خصوص ماهیت نظری و فلسفی علم جغرافیای سیاسی به عنوان یکی از شاخه های مهم علم جغرافیا در چارچوب فلسفه علم بوده است. از این رو در این کتاب، مطابق با اصول رایج در پژوهش های فلسفه علم، به بررسی در سه زمینه «تاریخ»، «جامعه شناسی» و «معرفت شناسی» علم جغرافیای سیاسی پرداخته شده که طی آن چارچوب هستی شناختی، معرفت شناختی و روش شناسی علم جغرافیای سیاسی در چارچوب فلسفه علم مورد کاوش قرار گرفته است. در این میان، بر بُعد معرفت شناسی به عنوان نقطه کانونی و هسته مرکزی هر نوع پژوهش فلسفی، بیش از دو بُعد تاریخی و جامعه شناختی آن تأکید شده است. رویکرد فلسفی به کار گرفته شده در این کتاب بر رویکرد رئالیستی و موضع عقابانیت انتقادی مبتنی بوده و به شیوه توصیفی-تحلیلی (منطقی) به تحلیل مسائل پرداخته است. کتاب حاضر از پنج بخش و هیجده فصل تشکیل شده است که عبارتند از:

بخش اول: کلیات

فصل اول: کلیات

بخش دوم: هستی - شناسی جغرافیای سیاسی

فصل دوم: ماهیت جغرافیای سیاسی

فصل سوم: موضوع علم جغرافیای سیاسی

فصل چهارم: جایگاه جغرافیای سیاسی در میان طبقه بندی علوم

فصل پنجم: تاریخ، جامعه - شناسی و تعریف جغرافیای سیاسی

بخش سوم: معرفت - شناسی جغرافیای سیاسی

فصل ششم: رویکرد استقرائگرای (خام) و پوزیتیویسم منطقی

فصل هفتم: مکتب تفهیمی - تفسیری (هرمنوتیک)

فصل هشتم: مکتب پدیدارشناسی

فصل نهم: مکتب انتقادی فرانکفورت

فصل دهم: مکتب پست - مدرن و پسا ساختارگرا

فصل یازدهم: مکتب جامعه - شناسی معرفت

فصل دوازدهم: رویکرد عقلانیت انتقادی

بخش چهارم: مباحث و مقولات معرفت - شناسی در جغرافیای سیاسی

فصل سیزدهم: عینیت و اعتبار در جغرافیای سیاسی

فصل چهاردهم: تبیین در جغرافیای سیاسی

فصل پانزدهم: ماهیت گزاره‌ها و قضایای جغرافیای سیاسی

فصل شانزدهم: قانون در علم جغرافیای سیاسی

فصل هفدهم: نسبت دانش و ارزش در جغرافیای سیاسی

بخش پنجم: روش - شناسی

فصل هیجدهم: روش - شناسی علمی در جغرافیای سیاسی

